

# YURTDIŞINDAKİ DİSK'LİLERİN ÇAĞRISI

- Aralarında Yücel Top ve Kemal Daysal'ın da bulunduğu yurtdışındaki DİSK'li sendikacılar 16-17 Aralık tarihlerinde Amsterdam'da yaptıkları toplantıda Türk-İş kongresine yönelik bir çağrını yayınlamışlardır.

- Aynı toplantıda yurtdışındaki sendikal dayanışma faaliyetine ilişkin DİSK'li sendikacılar geniş bir yönetim komitesi oluşturmuşlardır.

Yönetim komitesine ilke olarak DİSK'in seçimli organlarında bulunup da şu anda yurtdışında olan sendikacılar (yürütme, yönetim, denetim, onur kurulu üyeleri ve DİSK bölge temsilcileri) ile her sendikanın yürütme kurulu düzeyinde birer kişi ile katılacağı bir komite oluşmuştur.

- Yine aynı toplantıda DİSK'in önümüzdeki kuruluş yıldönümü merkezi olarak Federal Almanya'da tüm sendikacıların ortak örgütlenmesi ve ortak katılımı ile gerçekleştirilmesi kararlaştırılmıştır.

Yurtdışında bulunan DİSK'li sendikacıların Türk-İş Kongresine yönelik çağrısında şunlar söylenmektedir:

12 Eylül askeri darbesiyle birlikte, işçi sınıfımız, emekçi halkımız ve demokrasiden yana tüm güçler üzerinde kanlı ve acımasız bir terör uygulandı. Kuşkusuz bu kanlı faşist terörün sivri ucu bizlere, işçi sınıfımıza yöneltildi. İşçi sınıfımızın kısıtlı da olsa var olan sendikal, demokratik hakları elerinden alındı. DİSK ve bağlı sendikaların çalışmaları durduruldu, yöneticileri tutuklandı. DİSK yöneticileri için idam ve üye 29 sendikanın binleri bulan yöneticileri için ağır hapis cezası istemli davalar açıldı. Türk-İş'in çalışmaları askıya alındı. İşçi sınıfımız, ekonomik demokratik haklar mücadelesinde biricik silahı olan sendikal örgütlerden, onun geçmişteki ünlü mücadelelerinden yoksun kaldı. En kabulsü dönemde sınıfa bağlı ve saygılı hiç bir sendika yöneticisi, hangi sendikal örgüte bağlı olursa olsun hiç bir sendikal işçi ülkede sendikal yaşamın var olduğunu ileri süremez.

Bu dönemde sadece sendikal demokratik haklarımızı kaybetmekle kalmadık. Tekellerden yana izlenen ekonomik

yönetimi bu uygulamalara karşı çıkacağına sessiz kaldı. Hatta, Genel Sekreteri Sadık Şide'yi cunta hükümetine bakan vererek bu işçi düşmanı politikanın sorumluluğuna ortak oldu.

Kongre delegeleri,

Değerli Türk-İş üyeleri,

Tüm bu olumsuz kuşullara karşın, olanakları el verdiği sınırlar içinde kalsa bile işçi sınıfımızın mücadelesi durmamıştır. Ve durmayacaktır. Ancak ne var ki, bu mücadelenin başarıya ulaşması, gaspedilen sendikal demokratik haklarımızın yeniden elde edilmesi, sendikal yaşamın özgürce süreceği demokratik bir ortamın yerleşmesi her şeyden önce bizlerin, işçi sınıfımızın kararlılığını gerektiriyor. Türk-İş'li, DİSK'li, sendikal-sendikasız milyonlarca işçinin kararlı çabası ve aktif eylemler yükseltmeleri ancak faşizmi alt edebilir, kaybettiğimiz haklarımızı geri getirebilir. Geleceğimiz kendi ellerimizdedir.

Bunun için, bugünkü çalışmalarını yurt dışında sürdürmek zorunda bırakılmış, DİSK ve bağlı sendikaların

DİSK'li sendikacılar ve yeni sendikal dönem

## “Zor bir dönem başladı”

1 Ocak 1984 ve sendikaların önündeki sorunlar...

1 Ocak 1984'te yeni sendikal dönem başladı. Aralık ayı sonunda Türk İş 13. Genel Kurulu yapıldı. DİSK davası DİSK'e bağlı sendikaların davaları ile birleştirilerek sürüyor.

Önümüzdeki günler ise sendika, toplu sözleşme, ücretler, grev sözcüklerinin çok konuşulduğu günler olacak.

3,5 senelik bir sessizlikten sonra işçiler ve sendikalar hareketlenmeye ve yeni döneme ilişkin görevleri tartışmaya başladı. Gerek yurt içinde, gerekse yurt dışında soruların cevapları bulunmaya çalışılıyor.

Yurtdışında bulunan DİSK'li sendikacılar YENİ DÖNEMİN görevlerini ve DİSK dayanışmasını geçtiğimiz Aralık ayında Amsterdam'da toplanarak tartıştı.

Demokrat Türkiye bu tartışmaların ışığında, Türkiye'deki sendikal sorunlar ve Yurtdışı DİSK dayanışması konularında DİSK'li sendikacılara sorular yöneltti.

Demokrat Türkiye'nin sorularını DİSK temsilcisi Yücel Top, DİSK Maden-İş Başkanı Mehmet

Karaca, DİSK Hürcam-İş Genel Eğitim Sekreteri Yaşar Arkan, DİSK Sosyal-İş Genel Sekreteri Zeki Kılıç, DİSK Yeraltı Maden İş Genel Sekreteri Gültekin Bekdemir ve DİSK 10. Bölge Temsilcisi Zeki Adsız cevapladılar. TÖB-DER Genel Başkan Yardımcısı Ayhan Kutlay ise cevaplarıdaki sayfa sınırlamasını gerekçe göstererek sorularımızı yanıtız bıraktı.

### SORULAR

1) 1 Ocak 1984'te yeni sendikal dönem başlıyor. Eski bir sendika yöneticisi olarak yeni dönemin güçlükleri sizce nelerdir?

2) Yeni dönemde nasıl bir sendikal örgütlenme düşünüyorsunuz?

3) 12 Eylül sonrası 3 yıl içinde önemli bir işçi direnişi olmadı. Bunun nedenleri geçmiş sendikal anlayışın eksiklikleri çerçevesinde cevaplayabilmisiniz?

4) Yurtdışı DİSK dayanışması nasıl ilerletilebilir.

### Yücel TOP..... DİSK Avrupa Temsilcisi

Eğer işçi sınıfının gerçekten sahipleneceği bir sendikal örgütlenme isteniyorsa, yapılacak şey “ideal model” ler sunmak değil, onu örgütlenme ve eyleme teşvik eden ve bunu yaparken kendi inisiyatifinin

demokratik işlevleri konusunda ne denli örnek olduğu ortada. Eğer Türkiye işçi sınıfı sendikalara sahip olmakla olmamak arasında-sorunun beklediği gibi bir tepki gösterecek kadar fark görmüyorsa soruyu önce kendimize sormalıyız.

Zaten DİSK'in son yıllarda geçirdiği bunalımın en önemli nedeni de buydu. Yani sendikalar demokratik yapılar mı olacaktır yoksa siyasi yapıların işçiler içindeki etkinlik aracını olacaktır. DİSK darbe öncesinde ilk şıkki benimsemiş bir tavır yerleştirmenin kavgasını veriyordu. Ancak, yeterince zaman bulamadı. Tüm işçilerin etkin olabileceği bir demokratik sendikal yapı ile, işçiler adına hareket

si karşıya kaldık. Soframız hergün bir dilim ekmeğe daha ekli. Açlık ve yokluk işçi sınıfını ciddi tehdit etmeye başladı. Tekel-büyük sermaye grupları cuntanın güllerine sığınarak milyarlar, on milyarlarca liralık haksız kazançlar ederlerken, işçi sınıfımız bu soyguncu patronların ve onların sözcüsü tumunda olan Yüksek Hakem Kurulu'nun insafına terkedildi.

Cunta tarafından gasedilen işçileri bugün Anayasa ve ona bağlanılan "Sendikalar", "Grev ve Toplu Sözleşme" yasaları ile daha katı çerçevelere hapsedildi. Senal hak ve özgürlükleri tümüyle yok bu yasalar işçi sınıfımızın geleceğe yönelik mücadelesine de böylece tek koydu.

İşçi sınıfımızın onyıllarca süren çok aralı savaşımıyla ve bir çok işçilerinin kanı ve canı pahasına elde edilen sendikal haklarımız bir bir ortan kaldırılırken, Türk-İş'in tepe

-İşçi haklarını gaseden faşist cuntaya karşı en ufak bir tepki göstermeyen ve ona destek veren Türk-İş yönetiminin hesap sorunu. Onların bu teslimiyetçi politikalarını mahkum edin.

-DİSK ve bağlı sendikaların davalarına son verilmesi, işçi sınıfımızın iş ve yaşam koşullarını iyileştirme mücadelesi verdikleri için zindanda tutulan sendika önderlerinin serbest bırakılması ve bu sendikaların yeniden özgürce çalışma olanaklarına kavuşması için sesinizi yükseltin. Ve Kongrenin bu yönde karar alması için çaba gösterin.

-Fabrikalarda, bürolarda, tüm işyerlerinde, faşizmden destek alan patronların iş koşullarını daha da ağırlaştırarak uygulamalarına, baskı ve terörüne karşı tüm işçiler olarak birlikte mücadele edin.

-Türk-İş'li, DİSK'li, bağımsız sendikaları ayırımı yapmadan kaybedilen sendikal, demokratik hakların yeniden kazanılması için birlikte savaşın.

## belirleyiciliğini vurgulayan çabalarıdır.

1-Yeni dönemi 1980 Eylülünden ve hatta bir anlamda 1980 Eylülü öncesi dönemden ayıramayız sanıyorum.

1980 Eylülünden 1984'e kadar olan sürede bilindiği gibi devlet yeniden biçimlendiren anlayışın bir uzantısı olarak Mayıs 1983'de Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi, grev ve lokavt yasaları çıkartıldı. Bu bakımdan devlet modeline egemen olan yaklaşım kendisini bu iki yasa da gösterdi.

1982 Anayasasına ve diğer önemli yasalara bakıldığında örgütlenme, düşünce, vs. gibi temel ve birbirlerinden ayrılmaz olarak örgütlüklerin birer özgürlük olarak değil ve fakat "mücadele" olarak düzenlendiği görülmektedir. Mücadele ise her zaman mücadele edenlere bağlı ve istenildiğinde geri alınacak bir şeydir.

Bu bakımdan yeni döneme damgasını vuran şey genel olarak bir "yasaklar" rejimidir.

Bu yasaklı ve "mücadeleli" sisteme birde geçmişin deneyli sendikal kadrolarından yoksun olarak girildiği düşünülürse zorlukların daha da artacağı anlaşılabilir.

Bilinmektedir ki, daha Eylül 1980'in çok öncesinden beri hakim sınıfların önemli bir kesimi bütün bu önlemler dizisinin gereğini savunmakta ve davranışlarını gittikçe daha fazla bu doğrultuda bu amaç için düzenlemekteydiler. Yeni dönemi bir anlamıyla 1980 Eylülü öncesi dönemden ayıramayız derken bunu kasdediyordum. 12 Eylül düzenlemeleri onları tatmin edecek biçimde yapılmıştır. Yani işçi sınıfının karşısında olan sınıf ve tabakalar yeni dönemin yasal kurallarını beğenmişlerdir.

2-Sanıyorum, soruya doğrudan cevap verebilecek konumda değiliz. Diğer yandan yeni modeller yaratmak da söz konusu değil. 1980 öncesi yapılar yaşamın içinden doğmuşlardı ve işçi sınıfımızın o dönemdeki gelişim düzeyinin çeşitli yönlerini dolaysızca ifade eden, gösteren yapılardı. Belli bir noktadan bakılarak bu yapıların eksik ve zaaflarından sözedilebilir ama onların işçi sınıfımızın somut gerçekliğini aksettirdikleri gözden uzak tutulmamak şartıyla.

Belirtmek istediğim nokta sendikaların önceden birerince saptanmış bir modele göre kurulamayacaklarıdır. Eğer işçi sınıfının gerçekten sahip olacağı bir sendikal örgütlenme isteniyorsa, yapılacak şey "ideal model"ler sunmak değil, onu örgütlenme ve eyleme teşvik eden ve bunu yaparken kendi inisiyatifinin belirleyiciliğini vurgulayan çabalarıdır. "Model" bu kitlesel inisiyatifin ortamında şekillenmelidir.

Bu konu çokça tartışıldı. Bence verilen cevapların tümünde yeterli değil. Belki de cevaplayan yetersizliğini gösterecek kadar yeterli.

3-Ben bu aşamada ilke olarak sendikalarımızı savunmanın eğer zerrece örgütlülüğümüz varsa bunu yapmanın gereğine inanıyorum.

Yaşam bizim niyetlerimize göre pek tavr almıyor. İşçi direnişi yapmasını istediğimiz işçileri düşünelim, büyük çoğunluğu kendisinin kazancından başka geliri olmayan ailelerin tek sorunları. Örgütsüz işçilerin o örgütsüz halleriyle macera sayılabilecek şeyler yapmalarını onlardan nasıl bekleyebiliriz?

Kayıplar ölçülmeyecek kadar fazla, bu kesin. Ancak bizim sendikal kadrolarımızın, sendikaların varlığı ve de-

nediği sendikacı yapı arasındaki fark en iyi darbe sonrası görüldü. Kadrolar gitti kavga bitti. Demekki sorun kadrolarla siyasi iktidar arasında komutadır. Sınıf devre dışı bırakılmıştır. Burada kötü veya iyi niyet tartışması yapmıyorum. Kadrolarımızın inançları çerçevesinde iyi niyet taşıdıklarından kuşku yok. Gene burada DİSK'in özellikle 79-80 yıllarındaki demokratikleşme çabalarının yeterince zaman bulamayışından duyduğum üzüntüyü tekrar edeyim. Bu çaba başarıya ulaşsaydı. İşçi sınıfının 12 Eylül günü tavrı sanırım çok başka olurdu. Sendikayı kendi özgürlüğünün bir ifadesi, varoluş şartı gibi gören bir işçi sınıfı herhalde Cuntayı bu denli tepkisiz karşılamayacaktı.

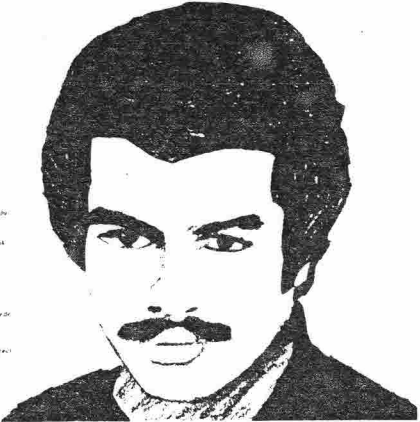
4-Önce neyle dayanışma istediğimizi açıkça saptayarak düşünmeliyiz. DİSK'in tüm örgütsel varlığını savunacak mıyız -bence evet- yoksa bunu yani dayanışmayı bir propaganda aracı görüp gerçekte DİSK'i terk mi edeceğiz? Sorun burada.

Tutuklu bulunan sendikacıların serbest bırakılması ve sendikalar üzerine konan yasağın kaldırılması, bizim somut talebimizdir. Kuşkusuz ki sendikal hak ve özgürlüklerin genel olarak savunulması ortak bazdır. Bu amaçlar çerçevesinde ortak ve özellikle dayanışma götürülmek istenen örgütün,(DİSK'in bu konuda görüşleri temel olmak üzere bir çalışma yürütülmelidir.



Simdi, gide aydin etme zamanidir. Yeni bir dunya doguyor. Sorul sorul giden kan paham. Mujdeler, mujdeler olsun Yeni bir dunya doguyor Zincir seslerinden Verem basitlerinden uzaktaki...

(E.Gökçek)



Veli Eskil  
1955 yılında İstanbul'da doğdu. 1981 yılında Mülkiye'de tutulmuş ve idam edilmiştir.  
Hüsnü Tarhan  
1944 yılında İstanbul'da doğdu. 17 Ocak 1981 günü İstanbul'da vuruldu.  
Mehmet Mustafa Çetin  
1941 yılında İstanbul'da doğdu. Mülkiye'de tutulmuş ve idam edilmiştir.  
Ahmet Uzun  
1942 yılında İstanbul'da doğdu. 1981 yılında İstanbul'da idam edildi.  
Aydın Alan  
8 Ocak 1981 günü İstanbul'da vurulmuş ve idam edilmiştir.

12 Eylül Faşizmine karşı mücadelede şehit düştüler.

ANILARI YAŞATILACAK

DEVRİMCİ İŞÇİ

